

Aurinkoista lukiokevättä!

Talven pimeys alkaa olla jo takana ja kevät kovaa vauhtia menossa. Myös lukiokevät etenee: opiskelurutistukset jatkuvat päivän valoisan ajan pidentyessä. Kokonaisuudessaan tuntuu, että lukiokoulutus on parhaillaan astumassa kevättä kohti ottaen useita samanaikaisia uudistusaskelaita. Lukiokoulutuksen uudistumista tukee mukavasti useampikin virike:

[Opetussuunnitelmien uusimisen](#) yhteydessä tehty ja tehtävä valmistelutyö luo hyvän mahdollisuuden uudistaa lukioiden toimintakulttuuria sekä pedagogiikkaa ja oppimisen tapoja. Kaiken ei tarvitse olla valmista uusien opetussuunnitelmien astuessa voimaan ensi elokuussa, mutta nyt jo näyttää, että muutosta on tapahtumassa. Monessa lukiossa lähdetään muun muassa rikkomaan totunnaisia oppiainerajoja ja suunnittelemaan opetusta laajempina kokonaisuuksina.

[Ylioppilastutkinnon sähköistyminen](#) ohjaa myös lukion opetusta ja oppimista hyödyntämään aiempaa paremmin digitalisoituvaa maailmaa ja sähköisiä oppimisympäristöjä. Voi vain kuvitella, miten paljon hitaampaa kehitys sähköisten oppimisympäristöjen sekä tieto- ja viestintätekniiikan hyödyntämiseksi lukioissa olisi, mikäli ylioppilastutkinto ei kulkisi samaan suuntaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on käynnistänyt **Uusi lukio – uskalla kokeilla – kehittämisohjelman**, joka jakautuu tässä vaiheessa kahteen eri osaan: pedagogisten kokeilujen verkostoon sekä tuntijakokokeiluun.

Opetushallitus on käynnistänyt haun [valtakunnalliseen lukioiden kehittämisverkostoon](#). Verkoston tavoitteena on uudistaa lukioiden pedagogiikkaa, oppimisympäristöjä ja toimintakulttuuria. Pro Lukio pitää kehittämisverkostoa myönteisenä asiana, sillä emme ole lukiokoulutuksessa olleet tähän asti kovin hyviä levittämään ja omaksumaan muualla kokeiltuja hyviä käytänteitä. Kehittämisverkosto voi siten vertaistuen avulla auttaa lukioita uudistustyössä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on käynnistänyt haun [lukion tuntijakokokeiluun](#). Tuntijakokokeilussa on samantapaisia elementtejä kuin mitä asiantuntijatyöryhmät ovat jo vuosia esittäneet. Esimerkiksi opetus- ja kulttuuriministeriön laaja-alainen,

yli kaksi vuotta vuosina 2008 – 2010 työskennellyt lukiokoulutuksen kehittämisen toimenpide-ehdotuksia valmistellut [työryhmä](#) oli yksimielinen esityksissään:

”Lukion tuntijakoa uudistettaessa valtakunnallisesti tarjottavien kurssien määrää vähennetään ja oppiaineet ryhmitellään luonteeltaan samantyyppisiin kokonaisuuksiin.”

”Opiskelija valitsee kokonaisuuksien sisältä säädetyt laajuiset opinnot, jolloin opiskelijalla on halutessaan mahdollisuus keskittyä nykyistä harvempien oppiaineiden opiskeluun. Opiskelijan mahdollisuuksia yksilöllisten opintopolkujen rakentamiseen lisätään, mikä edellyttää valinnaisuuden lisäämistä.”

Ministeriön käynnistämä **tuntijakokeilu on hyvin linjassa tuon asiantuntijatyöryhmän jo kuusi vuotta sitten antaman yksimielisen esityksen kanssa**. Kokeilu on valmisteltu yhteistyössä Opetushallituksen kanssa ja [Opetushallitus](#) on asiantuntijavirastona pitänyt kokeilua vähemmän dramaattisena. Pro Lukion arvio on hyvin samankaltainen.

Pro Lukio ry pitää **tuntijakokeilua myönteisenä tapana uudistaa lukiokoulutusta ja rohkaisee asiaa harkitsevia lukioita hakemaan mukaan kokeiluun**. Kokeilu on rajattu, eikä se vaaranna yleissivistystä. Opiskelija voi kokeilulukioissa valita joko kokeilutuntijaon tai valtakunnallisen tuntijaon. Kokeilussa ei edellytetä, että opiskelija tekee valintapäätöksen heti lukion aloittaessaan. Opiskelijan oikeusturvasta on huolehdittu hyvin. Opiskelija opiskelee myös kokeilutuntijaon mukaisesti vähintään 75 lukiokurssia, kuten muutkin lukiolaiset.

On varmasti ollut hämmentävää, miten tunnepitoisesti tuntijakokeilua on viime viikkoina kommentoitu. On esiintynyt aivan tarpeettomia ylilyöntejä. Se on harmillista, eikä missään nimessä lukiokoulutuksen ja sen kehittämisen etua palvelevaa. On syytä pitäytyä tosiasioissa. Yleissivistyksen ei ole nähty olevan vaarassa erityisen koulutustehtävän lukioissa, vaikka niissä opiskelijoilla on valtakunnallista tuntijakoa laajempi valinnaisuus. Kokemukset 1990-luvun nuorisoasteen koulutuskokeilusta ja sen laajasta valinnaisuudesta olivat myös myönteisiä.

Sinällään on upeaa, että lukiokoulutus ja sen uudistaminen herättävät tunteita. Ainahan lukiokoulutuksen tai vaikkapa ylioppilastutkinnon uudistaminen nostattavat tunteita. Monet meistä muistavat, miten ylioppilastutkinnon rakennekokeilun (1995 – 2004) mukaisen tutkintorakenteen vakinaistamisen väitettiin romuttavan yleissivistyksen. Déjà vu –ilmiö tulee myös mieleen, kun muistelee ylioppilastutkinnon reaalikokeen muutosta erillisten reaaliaineiden kokeiksi:

”Esitys reaalikokeen muuttamisesta erillisten reaaliaineiden kokeiksi herätti kertomusvuoden alussa suurta huomiota ja aiheutti kiivaitakin kannanottoja. Erityisesti väitettiin reaalikokeen ja yleissivistyksen yhteydestä. Valtioneuvosto hyväksyi lopulta uudistuksen aivan viimeisinä toiminaan eduskuntavaalien jälkeen

27.3.2003. Näin vuoden 2000 ylioppilastutkinnon kehittämistyöryhmän aloittama uudistustyö sai päätepisteen kolmen vuoden uurastuksen jälkeen. Onneksi opetusministeriöllä riitti sitkeyttä. Koko prosessin vaikeutta kuvaa hyvin se, että valtioneuvosto hyväksyi esityksen vasta viidennellä käsittelykerralla! Suurimmaksi kiistanaiheeksi nostettu yleissivistävyyden vaalinta ratkaistiin silloin vaatimuksella, että kussakin reaaliaineen kokeessa tulee olla oppiainerajat ylittäviä tehtäviä.”

(Ylioppilastutkintolautakunnan puheenjohtaja Aatos Lahtinen vuoden 2003 toimintakertomuksessa)

Pro Lukio pitää arvokkaana, että lukiokoulutusta koskeva päätöksenteko perustuu asiantuntijavalmisteluun, kuten opetus- ja kulttuuriministeriön käynnistämä tuntijakokokeilu on perustunut. Pro Lukio toivoo myös, että lukiot ja lukiokoulutuksen järjestäjät tekevät omia ratkaisujaan asiapohjalta. Tarkoitushakuinen pelottelu ja ivapuhe eivät kuulu lukiokoulutukseen ja sivistyneeseen käytökseen.

Lukiokoulutuksessa on tapahtumassa nyt paljon hyviä asioita, kun vain rohkenemme käyttää uudistamismahdollisuudet viisaasti hyväksi. On hyvä muistaa, että inertia hidastaa uudistusten liikkeellelähtöä, mutta samainen inertia pitää uudistusten käynnistyttyä lukiokoulutuksen uudistusten tiellä. 😊

Voimia arvokkaaseen työhösi ja reipasta uudistamisen intoa!

30. maaliskuuta 2016

Kyösti Värri
puheenjohtaja

**Liity Pro Lukio ry:n
jäseneksi täyttämällä
jäsenlomake [täällä!](#)**

P.S. Pro Lukion yhdistyskokous tulee olemaan maanantaina 9.5.2016 klo 12 – 16 Tampereella. Kokousasioiden lisäksi työstämme ajankohtaisia lukiokoulutuspoliittisia asioita.

P.P.S. [Valtakunnallinen lukioseminaari II](#) tulee olemaan 3. – 4.11.2016 Helsingissä – merkitse ajankohta kalenteriisi!

P.P.P.S. Kaikki lukiokoulutuksen puolesta toimivat voivat liittyä [Pro Lukio ry:n](#) jäseniksi. Liittyminen käy helposti täyttämällä [liittymislomake](#) Pro Lukion kotisivuilla www.prolukio.fi. Tervetuloa mukaan!